

Dian László BUDAPEST – SURIGAO – BUDAPEST

Tudtad jól: ez az érintés nem hazudhat.

Mert a szívnek húrja van.

1.

Az aunti

az ágy szélén ült, lába a manikűrös nő bokáján, aki a földre telepedett, festette az aunti lábujj-körmét. Pirosra. Búzlótt az egész a kivagyiságtól, hogy ő majd holnap megmutatja, pontosabban holnapután, mert a busz másfél napig megy Surigaóra, hogy ő majd megmutatja, ő vitte valamire, vagyis nem is ő – a családjá, mert itt nincs én meg te meg ő, itt csak család van, és magába szippant mindent, azt is, aki ide született, meg azt is, aki nem.

a tájfun

Hogy ő majd megmutatja, hogy az ő férje nem a rizsföldeken dolgozik, nekik nem kell háromévente bankhitelt felvenni a földre, mert a tájfun megint elvitt mindent, mindent, ami mozdítható, csak a puszta falak maradtak meg, néhol bedőlve, tető, jószágok sehol, ő takarít egy bárban, a férje triciklisofőr, jobb napokon akár nyolcszáz pezót is megkeres, és egy ideje csak jobb napok vannak, mióta Miguel a lányával él. From Spain.

A gyerek itt nemcsak az apa, de az anya nevét is felveszi: Aluyog. Mark Aluyog Tuano. De a Tuano nem fontos. Csak egy kis kunkori hullám az n felett, hogy Tũaño, de ahol az ID kártyát kiállítják, még ott is tudják, hogy valójában a Tuano nincs is. És lehojják a kis kunkort.

És tényleg nem volt Tuano. Napközben a kukorica földeken dolgozott, míg az Aluyog otthon trónolt a ház előtt az asztalágyon, tudta, hogy ami itt az övé, az az övé, és nincs az a szupertájfun, ami elszippanthatná tőle, a férjének pedig csak a pálmabor maradt, elnézően mosolyog rajta, mikor az kappanhangon dajdajol, már senki sem érti, mit mond, csak mosolyognak rajta a szomszédok is, és finoman kiveszik a kezéből a macsetét, jobb lesz így.

Rawen Balmaña, flickr.com

2.

Mahal.

Waray-waray nyelven: drága. És itt minden drága. Egy kiló rizs 40 pezó, nálunk sem sokkal több, mahal, az epilepszia gyógyszerét szemenként árulják, mahal, egy szem 60 pezó, nálunk csak 10 pezó, mahal, kilencéves kora óta, és most huszonkilenc, sose volt rá pénz, vigyük kórházba, mahal, hogy kivizsgálják, hogy felírják a gyógyszert, szemenként, mahal, heti nyolc, tíz rohama is van, napokig nem tudja, ki ő, mahal, nem tud semmit, mahal, nothing, nothing.

És ráborul az ágyra, és fogjuk a vállát, hogy ne üsse be magát, kék és zöld a homlokán, a szeme alatt a bőr.

mahal

Drága, drága, neked itt minden drága, mahal, mert külföldi vagy, from Amerika, mahal, nem from Hungary, mert itt nincs from Hungary, mahal, csak from Amerika van meg from Korea, de te nem Koreából jöttél, tudom, mahal, te Amerikából jöttél, mahal, vigyük el a kórházba, nem tud magáról nothing, mahal, ezért drága itt neked minden, drága, azért kerül neked a százpezós taxi hétszázba, de én majd vigyázok rád, drága, látod, már két szót is tudsz a nyelvemen, hogy a mahal: drága, meg még egyet, csak még nem tudod. Hogy waray-waray nyelven a waray: nothing.

So this life you choose, mahal.

3.

No happin-happin,

mert ez odament, hogy nem érti, hogy mi van, és kérdezte attól, hogy mi történik?, what happen?, de a happin meg waray-waray nyelven matrac, az meg csak rázta a fejét és mondta, hogy nincs matrac, there is no happin-happin és nevetett a szójátékon és még sokszor elmondta, hogy no happin-happin és csak egy vékony matrac volt, azt tették az ágyra, csak két ágy volt két kis hálóban, lécekkal meg bambusz rudakkal meg szekrényel meg lógó ruhákkal elválasztva, azok mögött a nővér lakott, egy szem hatvan pezó, mahal és az már az olcsóbb helyettesítő, mahal, és nappal csak járkált a lógó ruhák egyik oldaláról a másikra, kivette, mint egy lassított felvételen, kibontotta, nézte kifejezéstelen arccal, what happin, no, there is no happin-happin és Dahlia, a kislánya nem szerette, sose bújt hozzá, mert no happin-happin és kint aludt az előtérben, a kőre terített gyékényen, ahol az Aluyog meg a Tuano.

És mi oldalt fekvé aludtunk az ágyon, mert másként nem fértünk el rajta ketten, egymásba simultunk, éreztem az ágyléceket az oldalamban, és amikor már nagyon fájt, egyszerre fordultunk meg és aludtunk el egymás ölelésében újra.

Rawen Balmaña, flickr.com

4.

Well, we are in the same club,

mondja Miguel from Spain, egy hajóban evezünk, de ez a hír nekem is új, mondja, derűs, neki már van gyakorlata, nekem még nincs, én ezt nem fizetem ki, mondom, ő se, mondja.

Hatszáz-hatszáz pezó lett volna, aztán persze kicsivel több, aztán még több, aztán ki tudja mennyi. They think, you are a walking bank, azt hiszik, még a bőröd alatt is pénz van, mondja Miguel, az uncle lányának a barátja, from Spain, jön a gyerek, már kerekedik a barátnő hasa, volt egy előző barátnőm is, mondja, ott nem fizettem, a második héten ellopták az összes pénzem az anyjáék.

Van gyakorlata. Pénzt sose adjál. Ha kajára kell, menj velük, vedd meg te. Egyszer adtam nekik, mondja, mire az uncle már aznap felhagyott a munkával. Triciklisofőr, nincs utas, panaszkodott, nem megy a bolt, esik, csak ült itthon egész nap.

Dzsízisz Krájsz

Az uncle az asztalnál ül, nem tud angolul, nem érti, miről beszélünk, zsíros arccal mosolyog, feltűrt trikója alól kilóg a hasa, békésen nézi, ahogy Miguel gyerekei az előző házasságából from Spain, most nyári vakáción itt, fel-alá rohangálnak a szobában, cipővel dobálják a falat, csak akkor kiált fel, amikor a bibliát cibálják a házi oltárról, a felöltöttetett műanyagbaba Jézus mellől, noo, that is Dzsízisz Krájsz! kiált fel, és veszi ki ijedten a kezükből.

Holnap majd lesz egy kis mosolyszünet, mondja Miguel, aztán mosolyogva bejelenti, hogy nem fizetjük, hogy buszt béreljünk a nagymamához, s derűsen számolja ki nekik, hány tricikli kell és melyikbe ki szálljon a gyerekeivel.

Mi itt maradunk. Ő a barátnőjével, én Markkal.

5.

Mikor délelőtt

együtt ebédeltünk a kantinban a kórház mellett, ahol ápoló, kérdezte, meglátogassuk-e este a nagyanyját, itt lakik nem messze. Persze, látogassuk meg. Kis rózsaszín, helloKittycicás táská van nála, műanyag dobozban rizst vesz elő, rendelünk mellé húst meg valami főtt zöldséget, kólát, hatvan pezó.

Itt szoktál ebédelni? – kérdezem. Nem. Hát hol? A fogászaton. A pedia mellett. Ott csak délig van rendelés. Ilyenkor üres. Mit? – kérdezem. Hát ezt, mutat az üres rizsre a műanyag dobozban.

ki fizeti?

Aztán este mégse a nagymamához mentünk, hanem haza az uncle házába. Mindenki mosakodott, öltözködött. Ők is jönnek? Ők is. És mivel megyünk ennyien? – kérdezem. Nem tudom, mondja. Hát kérdezd meg. Megkérdezi. Busszal. Kibérelünk egy buszt. Kibéreltek egy buszt? – nézek rá. Aha. És az mennyibe kerül? Nem tudom. Megkérdezi. Ezerkétszáz pezó. Meg a sofőr bére. És ki fizeti?

Maga a megtestesült ártatlanság, ahogy néz rám.

Hát te. Meg Miguel.

6.

Bayed po,

mondom. Fizetek és a pénz tenyérrel tenyérre jár a sofőrig, azután tenyérrel tenyérre a visszajáró. Megállók nincsenek, csak intesz, megáll, hátul felszállsz, a fejed mindig bevered. Előre görnyedsz, két oldalt két pad, görcsösen kapaszkodva befuraksz az első szabad helyig, benyomod magad két test közé és magadhoz szorítod a táskád.

Amikor pedig fizetsz, azt mondod: bayed po.

Bayed po és papucsot veszünk, hogy abban menjen dolgozni, 150 pezó, aztán Surigaón a második nap beleragad a sárba és lejön a talpa. Aztán újat veszünk, meg cipőt, nincsen cipője, csak egy műanyag valami az ápoló egyenruhájához, mintha körbe fröccsöntöttek volna egy lábat valami fehérrel, s öt perc után forr benne a lábfejed. Pólót veszünk, nadrágot, ápoló egyenruhát veszünk a piacon, lealkudja 300-ról 250-re. Bayed po. Fehér felső, fekete alsó.

Az utcán is abban jár, nincs másik ruhája. Könnyű öltözet, de nem szereti. Ugyanezt a színt hordják a masszörök is.

De ő nem masszőr. Nem akarja, hogy annak nézzék. Egyéves esti sulit végzett. Ő professional. Ápoló. Felveszi a beteg adatait. Vérnyomást mér. A műtőben asszisztál.

A főnővér kiabál velem, ha rossz nevet ír a kartonra. Mindig kiabál. Nem szeretik. Stressz. Sose baszták meg rendesen, mondom. Nem érti.

Furcsa stílusa van a főnővérnek. Ülve is kihúzza magát, haja szorosan a fejére simul. Nett. Velem nem kiabál. Én is ott vagyok délben a fogászaton, amikor Mark elkéredzkedik. Surigaóra akarunk utazni az anyjához. Két éve nem látta. Elengedi. Egy hét szabadság. Megöllek, ha nem jössz vissza, mondja.

Ville Miettinen, flickr.com

Manila–Surigao–Manila.

Repülővel megyünk. Megveszem interneten a két jegyet. Bayed po. Hétezer pezó. Még sose ült repülön.

Surigaóból két órát megyünk busszal, aztán sötét van, tricikkel megyünk, aztán elfogy a betonút, a tricikli földúton megy, ráz, aztán elfogy a földút is, csak két keréknyom, közte félméteres fű, két oldalt rizsföldek, csillogó víz. A tricikli folyton lefullad, nagyokat dob a kátyúkban, köveken, beverem a fejem, I am dying, mondom, nevet, puha tenyerét a fejtetőmre simítja, fogja, hogy ne üssem be.

Aztán egyszer csak megérkezünk.

Az anyja nem tudja, hogy jövünk, Mark nem mondta neki, I want her to get shock, azt akarom, hogy sokkot kapjon, de az anyja tudja, hogy jövünk, egy árnyék lép elő a sötétből, valamelyik uncle vagy aunti megtelefonálta. Mark odafut. Ölélés.

Megfürdünk és odaadjuk az ajándékokat. Hússal vártak. Az anyja örül. Elégedetten mér végig. Öld meg, ha más kell neki, mondja Marknak.

És mosolyog.

8.

Hosszában egy deszkaszál

az alig magas töltésen és két oldalt a vízben álló rizsföldek. Csak egy járásnyom széles, Mark biztos léptekkel megy rajta, én nem. Elvesztem az egyensúlyom és belelépek a rizsföldek vizébe, térdig süllyedek a meleg iszapba.

egyensúlyozom

A mélységnek itt fogása van. Melegen öleli körül a lábam a nyálkás iszap, érzem, szívna lejjebb is, ha ránehezednék. A másik lábammal a keskeny földszávon guggolok, a deszkán. Azon egyensúlyozom, közben Mark karjába kapaszkodom, erőlködöm. Az iszap nem engedi a papucsomat, a talpára tapad, begömbített lábujjaimmal kapaszkodom az ujjak közötti oszlopocskába a pánton. Meleg, sűrű nyálka folyik a talpam íve és a papucs homorúan feszülő gumitalpa közé.

Aztán szinte hallom, de nem hallom, csak képzelem: a vákuum cuppanása, ahogy az iszap enged.

9.

Gongütés.

A kivetítőn Kalmár Pál, a retus nőiessé lágyítja a vonásait. A harmincas-negyvenes évek népszerű slágerénekese, a Szomorú vasárnap előadója, az ötvenes években a Budapesti Szerelőipari Vállalat köszörűse.

Érdekesség! A telefonszáma a harmincas években: 1-452-92.

Gongütés.

– Ó, a gyerekkorom! – suttogja Ilona Péterné a székszomszédjának. – Megvolt gramofonon. A nagyszüleimnél.

‘Ne nézzen úgy rám
a fekete szemével!’

– Vacsora után az összenyitott nagyszobában tangózott a társaság.

‘A szívnek húrja van,
jajj!
megszakad!’

Ilona Péterné most a műtőasztalon fekszik, a népszerű slágerénekese fölé hajol, kis dobogón áll, a műtőlámpa valóságosan fehérséggel szórja be az arcát. Felhangzik a harmadik gongütés és

Kalmár Pál a gyakorlott sebész rutinjával tárja fel Ilona Péterné mellkasát.

– Érfogót. Tamponálás. Csipeszt.

Ilona Péterné szíve a nyitott mellkasban dobog. Kalmár Pál egyetlen gyors metszéssel nyitja meg a szívburkot, vágja át a szív izmait, feszíti szét a rétegeket.

A homlokán kamera. A kivetítő mutatja, hogyan pásztázza Ilona Péterné szívének sötét zugait.

És a hús mélyén rózsaszín szalag sejlik fel. Ilona Péterné szívének a húrja. A népszerű slágerénekes rázoomol. Fehéres, meztelencsigára hasonlító kis izmocskák feszítik a húrt a szív falánál.

– Látják? – tekint a kivetítőről a közönségre. – A szívnek húrja van.

Ville Miettinen, flickr.com

10.

És most

Ilona Péternére mutat a széksorok között.

– Kérdezhetek? – néz rá a harmincas-negyvenes évek népszerű slágerénekesére.

– Igen – suttogja Ilona Péterné átszellemült mosollyal az arcán. – Most tessék kérdezni.

– Ilona Péterné, tőlem miért nem kértél pénzt?

– Mert te meglátogattad a családomat.

– Hm – emlékszik a harmincas-negyvenes évek népszerű slágerénekesére –, hogy először válaszoltam nekeda gayromeón, onnantól nem adtad fel. Tudtad, mit akarsz.

– Nem is akartál találkozni velem – folytatja Ilona Péterné. – Hogy még csak tizennyolc vagyok. Te meg ötvennyolc. Túl fiatal. De írtam. Újra és újra. Segíték olcsó szobát bérelni. Sms-t küldtem. Talk with me, i am in stress in the hospital. Beszéljess velem, olyan stresszes itt a kórházban.

– Kórházban ápoló – bólint a kivetítőről a közönség felé a harmincas-negyvenes évek népszerű slágerénekese.

– Nurse attendant. Egyenruhát hordunk. Péntekenként világoskék mütösruhát. Abban jöttem el. Nem volt másik ruhám. Csak a kis rózsaszín helloKitty-cicás táskám.

Zavarban voltál. Én is. Menjünk valamerre. Sétáljunk! Átvágtunk a Park Streeten, a mulatók utcáján. – Akarod, hogy bemutassalak a nagybátyámnak? Akartad.

A következő sarkon volt a bank. Annak az ajtajában állt. Biztonsági őr. Esetlenül fogtatok kezét. Kerültétek egymás tekintetét.

De vérszemet kaptál. Vigyél haza – mondtad. – Mutasd meg, hol laksz. Megleptél. Csekkolni akarsz? – kérdeztem.

Sült csirkét vettél 300 pezóért, hogy ne menjünk üres kézzel. Gyors, gyakorlott csapásokkal darabolták fel. Szárnyak le, lábak le, és csak egy barna kocka a zsírpapír közepén. Már hajtották is köré.

nem hazudhat

Átvágtunk az úttesten, elveszettnek érezted magad a túlközlő forgalomban. Ekkor karoltam beléd először. A karodon érezted a bőröm puha melegét. Hirtelen szállt el minden félelmed. Tudtad jól: ez az érintés nem hazudhat. Mert a szívnek húrja van.

Puha méhviasszá olvadt minden ellenállásod. És mégiscsak felvittél a szobádba. Én pedig játékosan nyomtam bele a hüvelykem az engedelmes anyagodba.

És gyors mozdulattal húztad le a lepedőt – teszi hozzá a népszerű slágerénekese –, és mostad le a csap alatt a barna foltot. Ahogy néztelek, tudtam, nem kell szégyellnem magam.

11.

Még csak tizennégy volt

és tudta: ő nem a földeken fog dolgozni. Tanult. És Surigaóban naponta másfél órát gyalogolt az iskolába. Aztán az órák után vissza. És ha meglátott egy fehér férfit, mosolyogva kacsintott rá.

– Elfordultak. Ignoráltak. De ő nem. Felvitt a szobájába. Ötvennégy volt. Angol. Fájt. Négyezer pezót adott.

– Abból háromezret odaadtam az anyámnak. Kerestem. Egy férfival voltam. Sokkot kapott.

– Utána két évig nem próbálkoztam. Aztán egy kanadai. Ötezer pezó. Meg egy másik kanadai. Az is ötezer. Aztán feljöttem Manilába. Azóta nem volt senki. Csak te. De te eljöttél a családomhoz.

Egy szálloda előtt ültünk. Odabent medence is van. Feszített víztükörrel – mondtad vágyódva. És én tudtam: voltál abban a hotelben is. Itt, Manilában.

July Dominique, flickr.com

12.

Egymáshoz szorulva

feküdtünk a vakolatlan szoba egyetlen matracán – az uncle háza mellett béreltem szobát.

szeretgette

És játszott. Játékokat töltött le a telefonomra. Plants vs. Zombies. A kert és a zombik. Kis palántákat ültetett. Kapálgatta, öntözgette: szeretgette őket. Aztán egyszer csak jöttek a zombik. Előreesett vállakkal, élettelenül lógó karokkal. A virágok pedig lóttek. Fújtak, spricceltek. Mindenféle trükkjeik voltak. És a zombinak először a fejük esett le – némelyiken mókás vödör volt sapka helyett –, aztán a kezük szakadt le egymás után. Még pár bizonytalan lépés, s a testek az ágyások közé dőltek.

De ha nem figyelt oda, csak egy pillanatra is: odaértek.

Aztán csak egy halk pukkanás: felfalták a virágokat.

13.

Welcome to the Park Street!

– kiáltják utánam. Talán egy masszórlány, talán egy ladyboy. A piroslámpás negyed forgatagán vágok át. Hajnali egy van. A bárók előtt kifestett lányok. Odajönnek hozzád, beléd karolnak. Mosolyogva vonszolnának a bár felé. A bejáratokat vastag függöny takarja. Fifth Harmony. A hónap slágere. Dübörög a lefüggönyözött ajtók mögül. Néha kicsap az éles, fehér fény bentről.

Uh huh I'm worth it. Gimme gimme I'm worth it. Give it to me, I'm worth it. Baby, I'm worth it.

Túl fiatal fiúk kínálják nyakukba akasztott tálcáikról a cigarettát. Máskor lopva húzom végig a tekintetem a meztelen, ritkásan szőrös lábszárakon.

Fáradt arcú, ötvenes-hatvanas, fehér férfiak jönnek szembe. Méreteresre hízták magukat. Tizennyolc-húsz éves törékeny lányok csimpaszkodnak a karjukba. Három fiú támogat egy öntudatlanságig részeg külföldit. Alig tudják megtartani a lábán.

Már nem szorítom magamhoz a táskámat az útlevelemmel. A bankkártyámmal. Kezdek megnyugodni. Nem talált meg senki a nyomornegyed sikátoraiban. A jeepney is közlekedett még. Felfértem. A Park Street másik végén pedig már ott a McDonald's. Mögötte meg a szállóm. Ahonnan egy hónapja jöttem el.

Markkal.

European Commission DG ECHO, flickr.com

14.

Csak bedobáltam a holmim a bőröndömbe.

Aztán leültem egy utolsó cigarettára. A falat néztem. A vakolatlan, szürke téglákat. Amelyekből állandóan peregett az apró szemű por. Minden este le kellett söpörni a matracunkat. Reggel meg lemosni a hátunkról. Tíz-húsz év és szilikózis. Aztán tüdőrák. A harmadik vezető halálok az országban. A negyedik meg a cukorbetegség. Ő is cukorbeteg. Az állandóan üres rizstől.

Felszabadultan nevetgél a telefonjába. Nem érdekli, hogy elmegyek. Mondta: menjek csak. Még a barátai is kérdezték. Ha fehér pasija van, miért egy ilyen lyukban lakik?

– You are too cheap! Nincs pénzed! Nekem pénzes pasi kell!

tervei vannak

Egy hónap és kinyílt előtte a világ. Tervei vannak: Peter Taylor. Facebook. Ausztráliából. Vele szállodában lakhat. És

Manilába hozhatja az anyját meg a nővérét.

Most már tudja, mit akar.

És azt is: mennyit ér a tizennyolc éve.

A cementpadlóra dobom a csikket.

És némán húzom be magam mögött az ajtót.